

ZDRAVOTNICTVÍ ČR:
Stručný přehled činnosti
oboru lékařská genetika za
období 2007–2015
NZIS REPORT č. K/15 (09/2016)

Stručný přehled činnosti oboru lékařská genetika za období 2007–2015

Datový zdroj: výkaz A (MZ) 1-01: lékařská genetika (A037)

Sběr dat v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Zpravodajské jednotky: Výkaz vyplňuje samostatně každé oddělení lékařské genetiky, včetně ambulantních částí nemocnic – zpravodajských jednotek (dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele. Sběr dat probíhá v ročních intervalech (vždy pro období 1. 1. – 31. 12.).

Shrnutí

V roce 2015 vyplnilo výkaz A037 celkem 66 (79,5 %) zpravodajských jednotek (Obrázek 1). Kompletní hlášení podaly nemocnice a malé sdružené ambulance, nejméně vyplňují samostatné odborné laboratoře a samostatné ordinace lékaře specialisty (Obrázek 2). Úplná vyplněnost je v Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Olomouckém a Zlínském kraji, naopak v Kraji Vysočina nejsou evidovány žádné hlásící zpravodajské jednotky (Obrázek 3). Rozmístění hlásících zpravodajských složek v jednotlivých okresech ČR je vizualizováno na Obrázku 4. Cca 40 % z nich tvoří samostatné ordinace lékaře specialisty, 18 % jsou nemocnice, 15 % samostatné odborné laboratoře, ostatních zdravotnických zařízení je 27 %. Vzhledem k počtu vyšetřených rodin jsou nejvýznamnější samostatné ordinace lékaře specialisty a fakultní nemocnice (Obrázek 5).

V roce 2015 proběhlo na oddělení lékařské genetiky celkem 191 056 vyšetření, v 149 668 případech se jednalo o vyšetření ženy a v 41 388 případech byl vyšetřován muž. Ve standardizované podobě se jedná o 18 genetických vyšetření na 1 000 osob v populaci. Z pohledu vývoje v čase vzrostl od roku 2007 standardizovaný počet genetických vyšetření o 1,5 vyšetření na 1 000 osob v populaci. Poměr pohlaví mezi pacienty zůstává stabilní, v cca 80 % případech je pacientem žena (Obrázek 6).

V průběhu času klesá celkový počet vyšetřovaných rodin z 66 685 případů v roce 2007 na 47 757 případů v roce 2015 (Obrázek 7). Počet ukončených těhotenství na základě prenatálně diagnostikovaného postižení plodu vykazuje naopak rostoucí trend (z 801 v roce 2007 na 1 126 případů v roce 2015) (Obrázek 8).

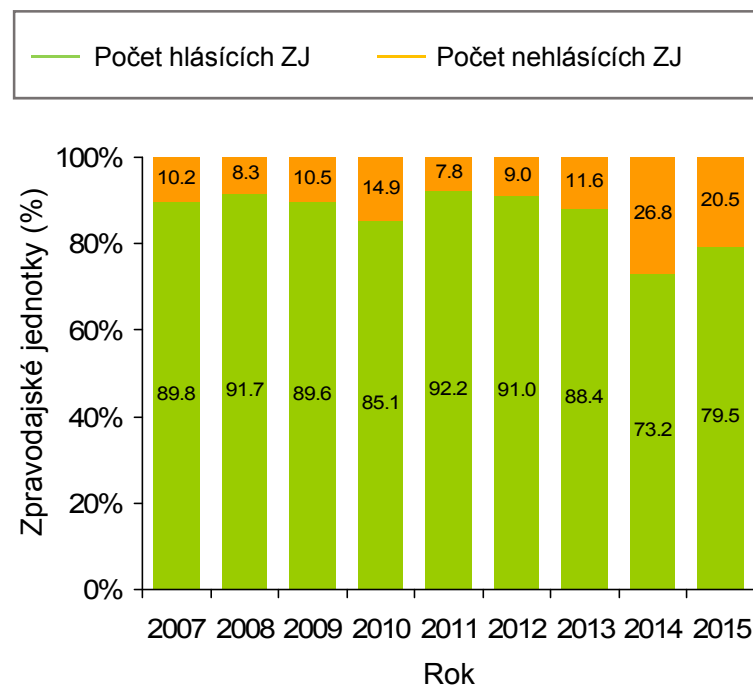
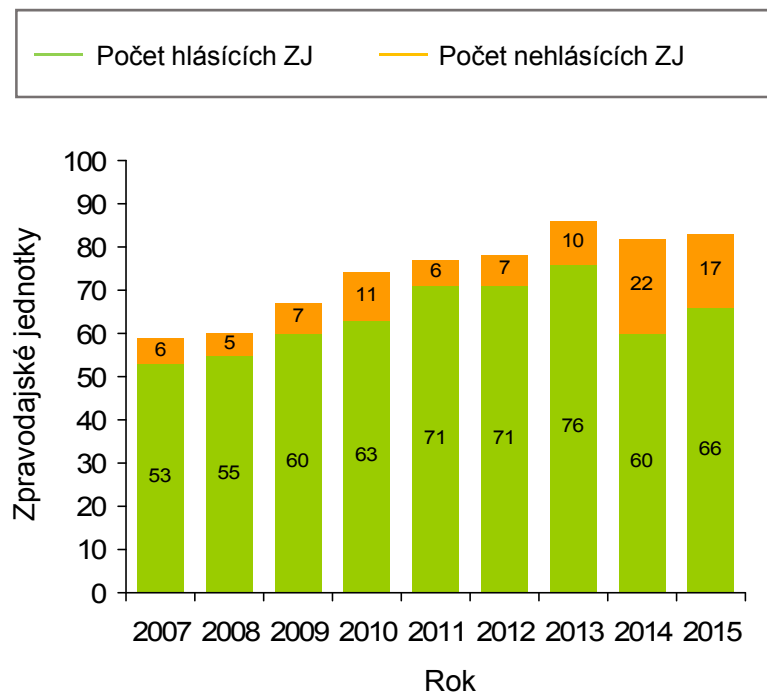
Doplňující údaje sumarizující veškeré proměnné výkazu v časových řadách a pro poslední rok sběru i v regionálním srovnání jsou k dispozici v přílohách a to jak ve formě absolutních počtů, tak jako standardizované ukazatele. Příloha dále obsahuje prezentaci s obrázky, formulář ve formátu pdf a pokyny pro jeho vyplňování.

ZDRAVOTNICTVÍ ČR:
Stručný přehled činnosti oboru:
lékařská genetika
2007-2015

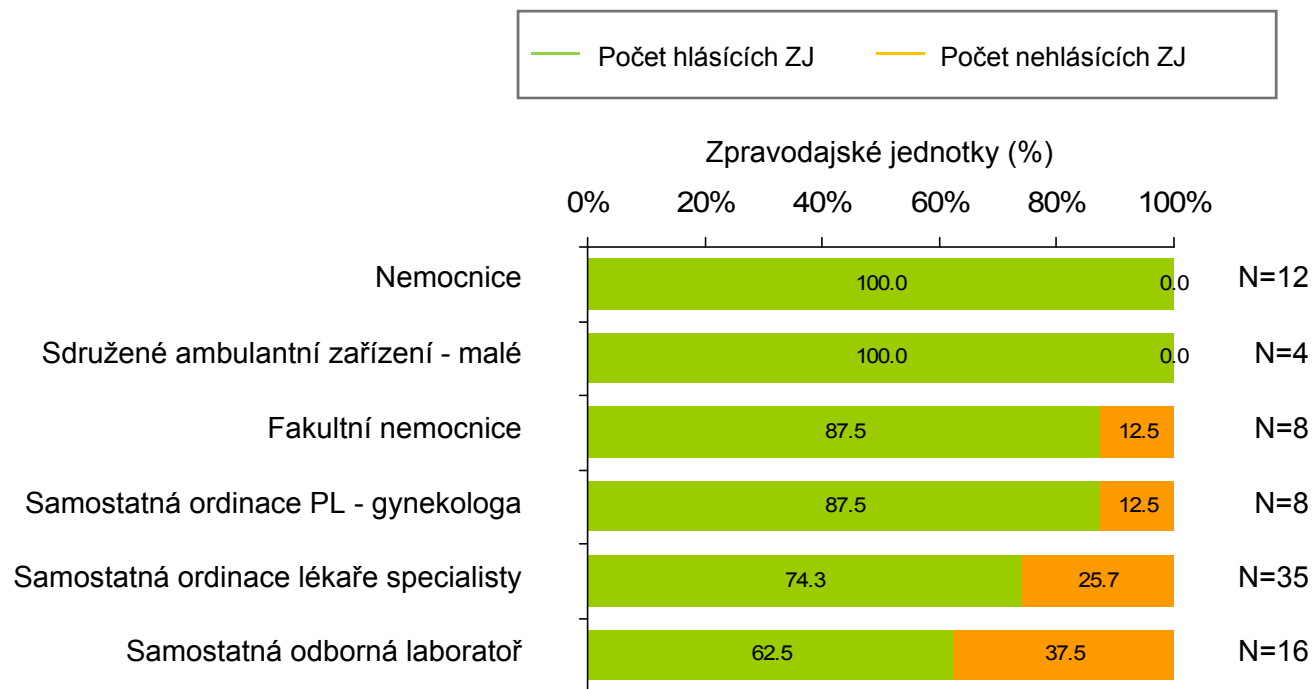
NZIS REPORT č. K/15 (09/2016)

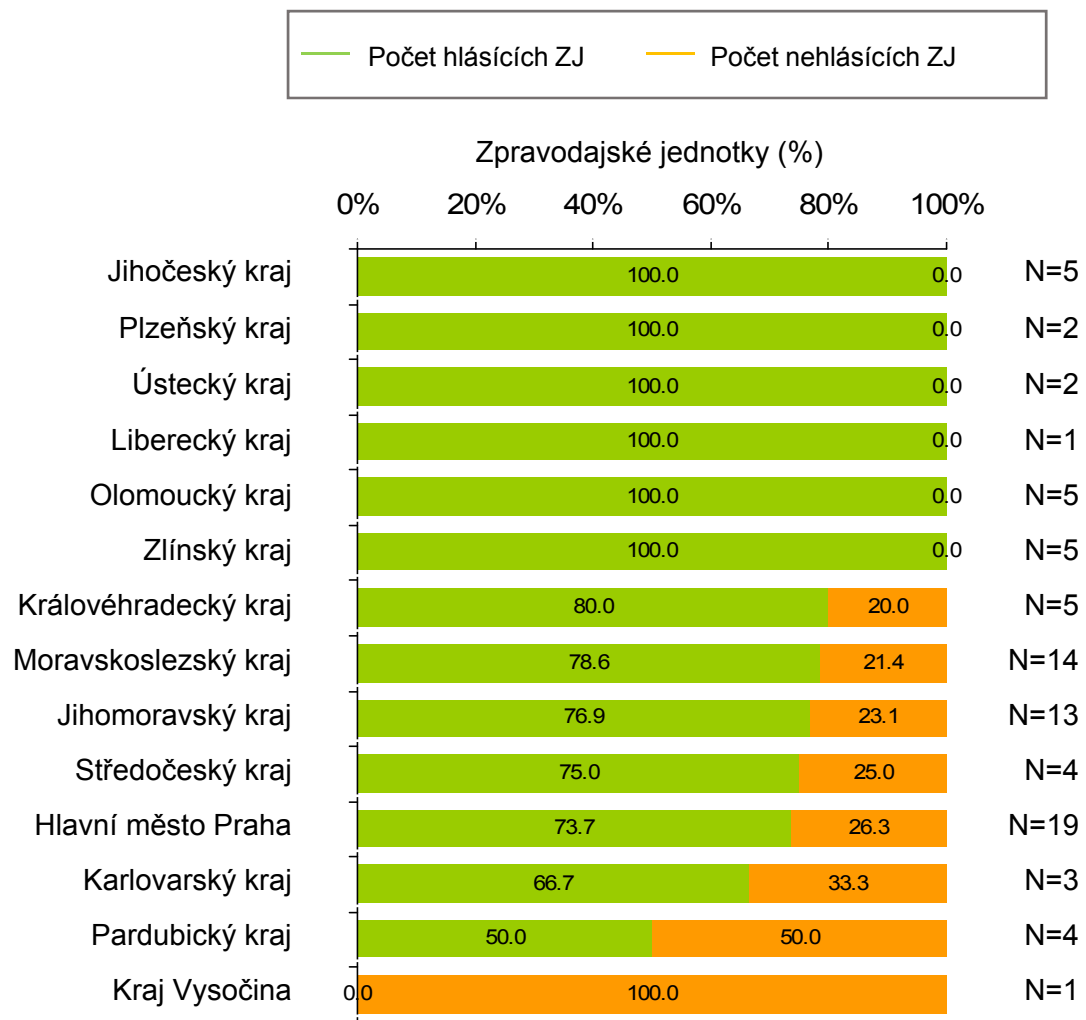
Obrázek 1. Vyplněnost výkazů v letech 2007-2015

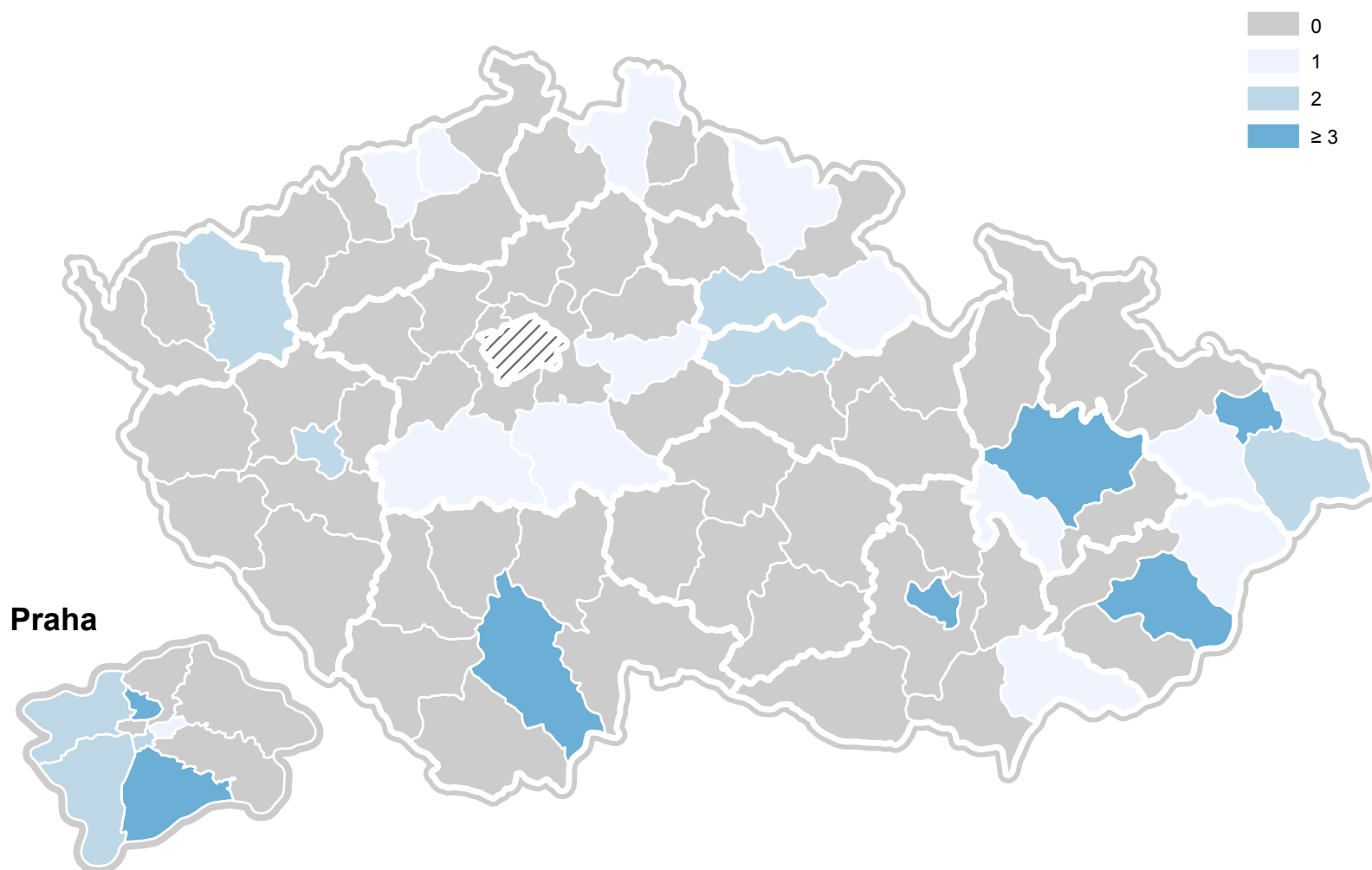
Obrázek 2. Vyplněnost výkazů za rok 2015 podle druhu zdravotnického zařízení

Obrázek 3. Vyplněnost výkazů za rok 2015 v jednotlivých regionech

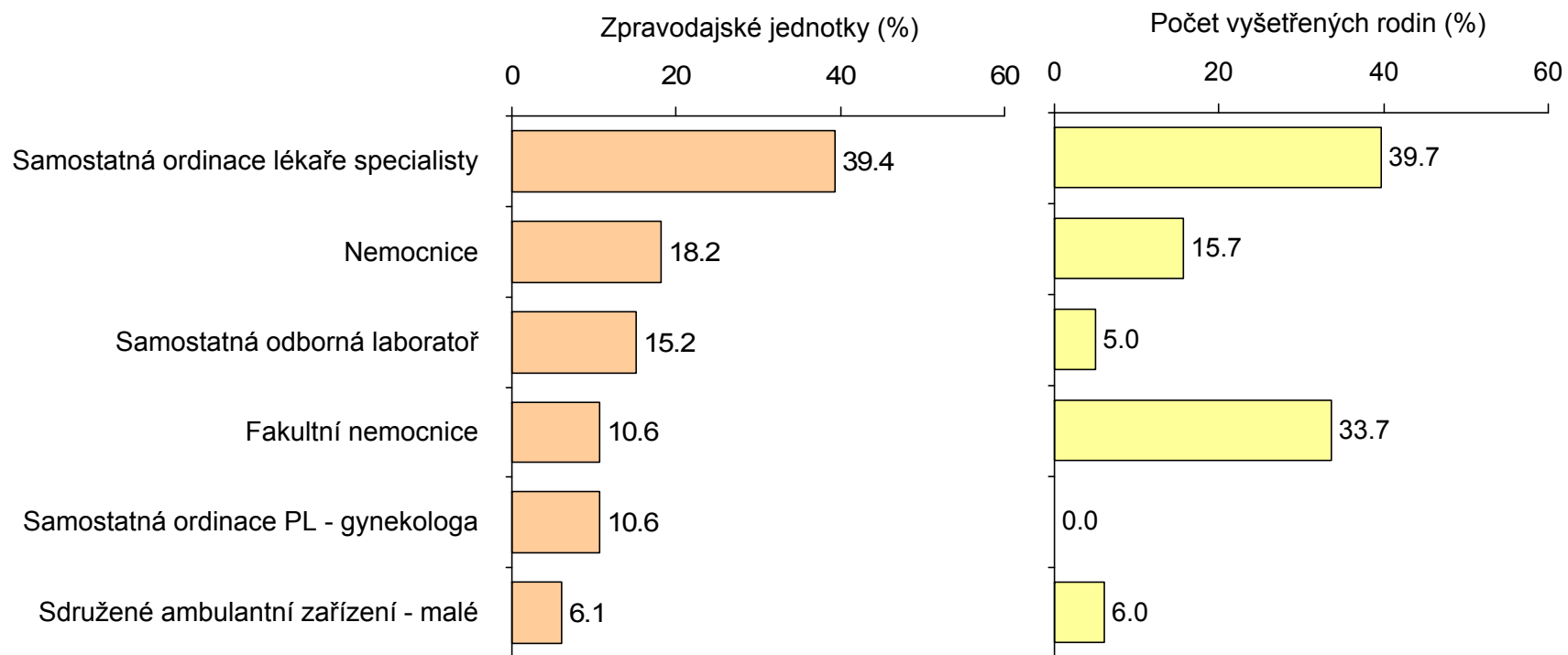

Obrázek 4. Počty hlásících zpravodajských jednotek v okresech ČR

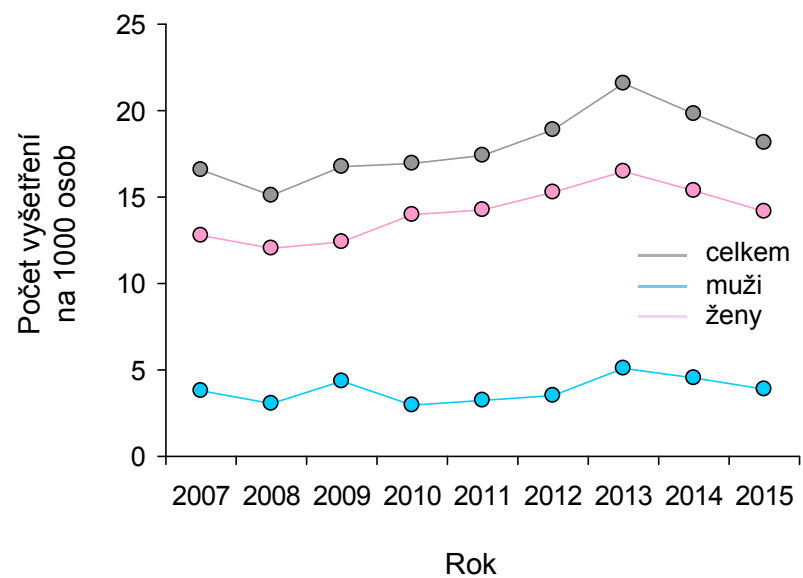
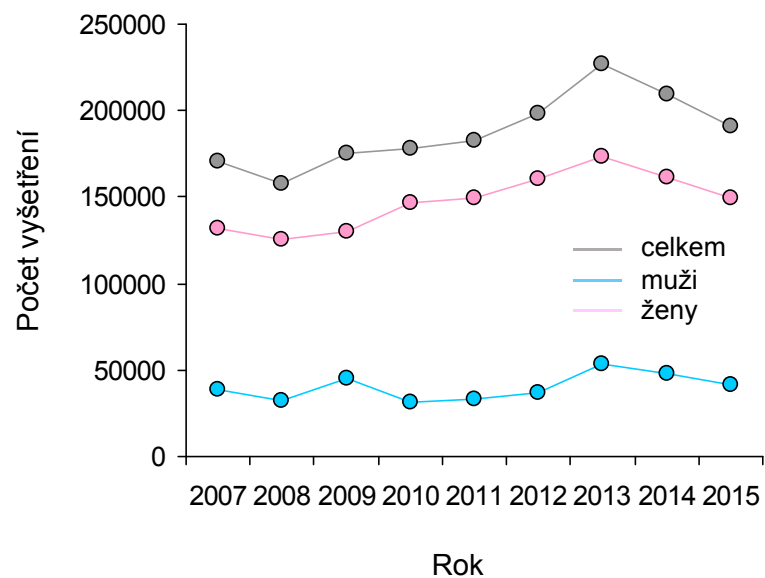

Obrázek 5. Zpravodajské jednotky – druh zdravotnického zařízení

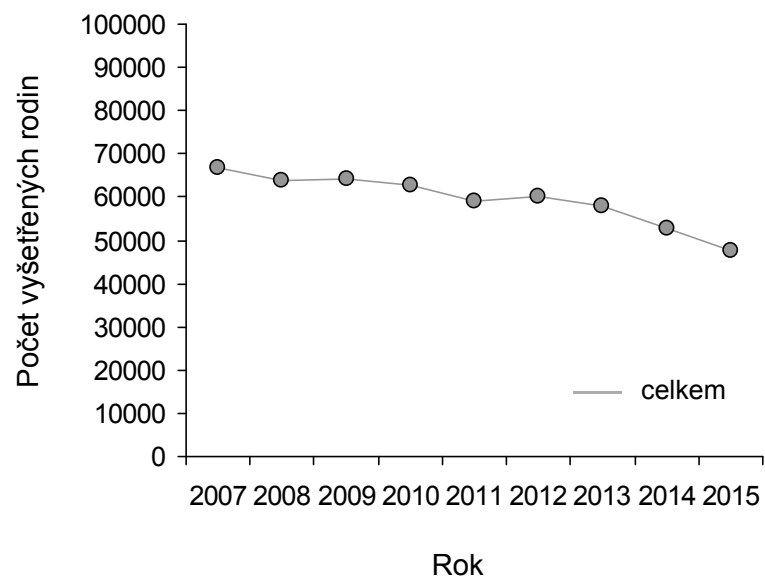
N = 66 hlásících zpravodajských jednotek v roce 2015

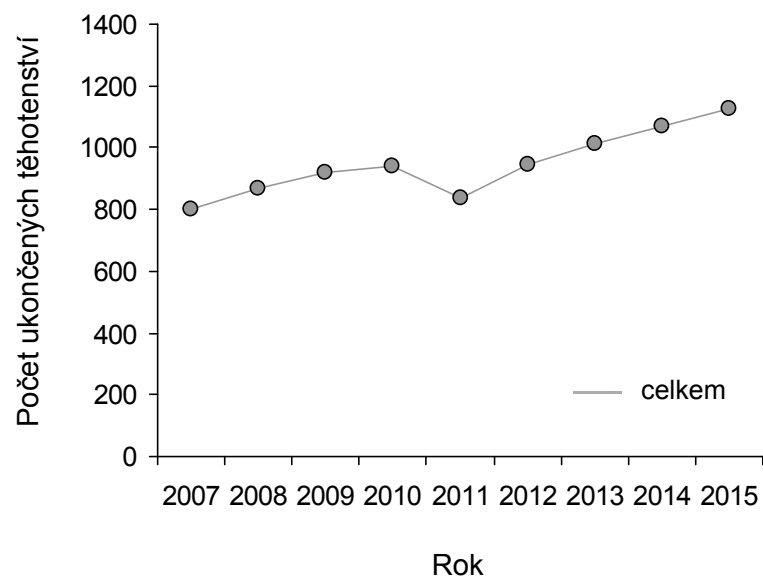
Obrázek 6. Počet vyšetření

Obrázek 7. Počet vyšetřených rodin

Obrázek 8. Ukončená těhotenství na základě prenatalně diagnostikovaného postižení plodu

NÁRODNÍ ZDRAVOTNICKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM – AMBULANTNÍ PÉČE
 ZDRAVOTNICTVÍ ČR: Stručný přehled činnosti oboru lékařská genetika za období 2007–2015
 NZIS REPORT č. K/15 (09/2016)

Příloha č. 1. Absolutní počty pacientů oboru lékařská genetika v časovém trendu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I. Činnost									
Počet vyšetření: celkem	170 963	157 329	175 448	178 009	182 941	198 110	227 089	209 073	191 056
Počet vyšetření: muži	39 185	32 202	45 539	30 987	33 635	37 270	53 743	47 566	41 388
Počet vyšetření: ženy	131 778	125 127	129 909	147 022	149 306	160 840	173 346	161 507	149 668
Počet vyšetřených rodin: celkem	66 685	63 685	64 330	62 685	58 872	60 082	57 921	52 839	47 757
II. Diagnostika									
Chromozomální vyšetření: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem	20 494	21 973	18 893	16 770	14 136	12 593	11 891	9 955	8 019
Chromozomální vyšetření: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem: s patolog. nálezem	648	859	762	736	683	818	777	765	752
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	19 967	22 893	20 908	22 259	21 853	23 527	26 067	26 358	26 648
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	1 745	1 730	1 693	1 746	1 683	1 877	1 802	1 633	1 464
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	227	255	308	293	343	300	272	314	355
Vyšetření DNA: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem	4 835	6 556	7 134	6 332	6 495	7 576	8 135	7 440	6 744
Vyšetření DNA: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem: s patolog. nálezem	326	612	438	379	428	525	652	631	609
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	23 341	28 327	40 370	50 419	65 487	47 052	53 350	52 279	51 208
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	6 519	7 746	12 463	13 157	14 979	12 072	13 928	11 770	9 611
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	676	885	1 096	2 320	3 468	1 355	1 868	1 629	1 389
III. Doplňující údaje									
Ukončená těhotenství na základě prenatálně diagnostikovaného postižení plodu: počet	801	867	920	940	835	944	1 014	1 070	1 126

Příloha č. 2. Standardizované počty pacientů oboru lékařská genetika v časovém trendu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I. Činnost - na 1000 osob v celé populaci									
Počet vyšetření: celkem	16,56	15,08	16,72	16,93	17,43	18,85	21,61	19,86	18,12
II. Diagnostika - na 100 000 osob v celé populaci									
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	193,43	219,50	199,29	211,64	208,19	223,87	248,00	250,38	252,76
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	16,90	16,59	16,14	16,60	16,03	17,86	17,14	15,52	13,89
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	2,20	2,44	2,94	2,79	3,27	2,85	2,59	2,98	3,37
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	226,11	271,60	384,79	479,39	623,88	447,72	507,58	496,64	485,71
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	63,15	74,27	118,79	125,10	142,70	114,87	132,51	111,84	91,16
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	6,55	8,49	10,45	22,06	33,04	12,89	17,77	15,47	13,17

Příloha č. 3. Absolutní počty pacientů oboru lékařská genetika v regionálním srovnání v roce 2015

	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj
I. Činnost													
Počet vyšetření: celkem	66 626	7 450	12 596	15 393	9 490	4 463	11 993	4 450	153	20 686	14 985	11 889	10 882
Počet vyšetření: muži	15 506	1 679	2 203	5 386	389	584	1 791	867	7	6 034	2 547	543	3 852
Počet vyšetření: ženy	51 120	5 771	10 393	10 007	9 101	3 879	10 202	3 583	146	14 652	12 438	11 346	7 030
Počet vyšetřených rodin: celkem	14 585	26	5 309	5 224	2 342	3 672	565	2 635	46	7 809	2 763	221	2 560
II. Diagnostika													
Chromozomální vyšetření: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem	2 584	0	640	937	260	646	153	591	8	1 364	85	234	517
Chromozomální vyšetření: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem: s patolog. nálezem	248	0	39	52	9	39	21	41		135	28	85	55
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	8 011	0	2 115	3 871	706	879	1 354	1 040		5 181	604	1 276	1 611
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	263	0	157	292	11	25	36	36		446	44	12	142
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	77	0	16	32	2	16	5	24		102	25	12	44
Vyšetření DNA: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem	2 558	0	215	1 249	0	604		64		1 409	153	172	320
Vyšetření DNA: prenatální diagnostika: počet vyšetřených plodů celkem: s patolog. nálezem	206	0	10	32	0	29				253	17	20	42
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	21 245	0	2 818	6 309	1 094	669		474		7 389	1 295	3 603	6 312
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	2 850	0	963	1 915	267	79				1 144	106	983	1 304
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	517	0	142	199	20	12				313	7	75	104
III. Doplnující údaje													
Ukončená těhotenství na základě prenatálně diagnostikovaného postižení plodu: počet	278	0	77	69	12	64	62	58	7	352	19	39	89

Příloha č. 4. Standardizované počty pacientů oboru lékařská genetika v regionálním srovnání v roce 2015

	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj
I. Činnost - na 1000 osob v daném kraji (kde je lokalizován poskytovatel zdravotních služeb)													
Počet vyšetření: celkem	52,77	5,64	19,76	26,74	31,79	5,42	27,31	8,07	0,30	17,63	23,59	20,33	8,95
II. Diagnostika - na 100 000 osob v daném kraji (kde je lokalizován poskytovatel zdravotních služeb)													
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	634,53	0,00	331,87	672,44	236,51	106,75	308,32	188,66		441,48	95,10	218,18	132,57
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	20,83	0,00	24,64	50,72	3,69	3,04	8,20	6,53		38,00	6,93	2,05	11,69
Chromozomální vyšetření: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	6,10	0,00	2,51	5,56	0,67	1,94	1,14	4,35		8,69	3,94	2,05	3,62
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů celkem	1 682,76	0,00	442,18	1 095,95	366,49	81,25		85,98		629,62	203,91	616,08	519,42
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem	225,74	0,00	151,11	332,66	89,45	9,59				97,48	16,69	168,08	107,31
Vyšetření DNA: postnatální diagnostika: počet vyšetřených pacientů: s patolog. nálezem: 0 - 19 let	40,95	0,00	22,28	34,57	6,70	1,46				26,67	1,10	12,82	8,56

Roční výkaz o činnosti poskytovatele ZS

A (MZ) 1-01

Poskytovatel (obor): *lékařská genetika*

Za rok 2015

IČO	Zpravodajská jednotka (adresa):
PČZ	
Oddělení, pracoviště, , kód poskytovatele	

A037

I. Činnost

	Č.ř.	Celkem	v tom ze sl. 1		4	5	6
			muži	ženy			
a	b	1	2	3			
Počet vyšetření	21						
Počet vyšetřených rodin	22						

II. Diagnostika (vyplňuje pouze zařízení, které vyšetření provádí)

	Č.ř.	Prenatální diagnostika		Postnatální diagnostika			
		počet vyšetřených plodů celkem	ze sl. 1 s patolog. nálezem	počet vyšetřených pacientů celkem	ze sl. 3 s patolog. nálezem	ze sl. 4 0 - 19 let	
a	b	1	2	3	4	5	6
Chromozomální vyšetření	41						
Vyšetření DNA	42						

III. Doplnující údaje

	Č.ř.	Počet					
a	b	1	2	3	4	5	6
Ukončená těhotenství na základě prenatálně diagnostikovaného postižení plodu	71						

Razítko:

Výkaz sestavil:

Telefon:

E-mail:

Datum:

Podpis vedoucího zpravodajské jednotky:

**Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře
A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti poskytovatele
zdravotních služeb pro obor**

lékařská genetika

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2015. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 102, formou vyhlášky č. 239/2014 Sb. ze dne 6. 11. 2014, která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o poskytovatelích zdravotních služeb a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Předání dat je možné pouze elektronicky prostřednictvím webové aplikace - Centrální úložiště výkazů (CÚV), která obsahuje elektronické šablony pro vyplňování a odesílání výkazů do CÚV. Pro předání dat do CÚV je nutné přihlášení do registrů rezortu zdravotnictví na základě „Žádosti o přístup do registrů NZIS“ uvedené na internetových stránkách www.uzis.cz v v horní liště označené červeně a uvedené jako REGISTRY NZIS VSTUP na adrese: <http://www.uzis.cz/registry-nzis-vstup>.

Předání dat do aplikace CÚV bude ukončeno 31.5.2016.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 – vymezení pojmů, § 10 – program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 – povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů).

Výkaz vyplňuje samostatně každé oddělení lékařské genetiky, včetně ambulantních částí nemocnic – zpravodajských jednotek (dále ZJ), bez ohledu na jejich zřizovatele.

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz.

V elektronické šabloně výkazu se vyplňují žluté a červeně podbarvené kolonky, ke kterým je vždy uvedena „informace k poli“. Šedě podbarvené kolonky se nevyplňují.

Oddíl I. Činnost (laboratoř tento oddíl nevyplňuje)

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro daného poskytovatele vykonávají.

ř. 21, sl. 1 počet vyšetření celkem na oddělení lékařské genetiky
Za jedno vyšetření se považuje soubor všech výkonů provedených při vyšetření jedné fyzické osoby v ordinaci nebo při konziliárním vyšetření. Výkony provádí lékař, vysokoškolák nelékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře. Za vyšetření se nepovažuje telefonát ani opakovaný návrat vyšetřovaného do ordinace týž den např. s výsledky konziliárních vyšetření.

ř. 22, sl. 1 počet vyšetřených rodin udává počet probandů
Proband je zachycená osoba, první člen rodiny doporučený ke genetickému vyšetření. V případě doporučení manželského páru, zaznamenáváme jako probanda manželku.

**Oddíl II. Diagnostika (odborné vyšetření plodu, dětí a dospělých)
– vyplňuje pouze zařízení, které vyšetření provádí**

Jde o počty vyšetřených pacientů.

sl. 1 a 2 prenatalní diagnostika, tj. genetické vyšetření plodu
sl. 3 až 5 postnatální diagnostika, tj. genetické vyšetření dětí a dospělých
sl. 5 ze sl. 4 - počet genetických vyšetření s patologickým nálezem ve věku od narození do posledního dne před 20. narozeninami

Oddíl III. Doplnující údaje (laboratoř tento oddíl nevyplňuje)

ř. 71, sl. 1 počet ukončených těhotenství na základě prenatalně diagnostikovaného postižení plodu

Vazby:

Oddíl I. - neplatí pro laboratoř (DRZAR 361)

ř. 21, sl. 1 \geq ř. 22, sl. 1

ř. 21, sl. 1 = ř. 21 (sl. 2 + sl. 3)

Oddíl II.

sl. 3 \geq sl. 4, týká se ř. 41 a 42

sl. 4 \geq sl. 5, týká se ř. 41 a 42

součet (ř. 41, sl. 1 + ř. 42 sl. 1 + ř. 41, sl. 3 + ř. 42, sl. 3) \leq

ř. 21, sl. 1 oddílu I. – neplatí pro laboratoř (DRZAR 361)